

Sygn. akt IV Ca 478/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2018 roku

Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący - SSO Wacław Banasik (spr.)

Sędziowie SO Małgorzata Szeromska

SO Renata Wanecka

Protokolant: Katarzyna Lewandowska

po rozpoznaniu na rozprawie 31 października 2018r. w P.

sprawy z powództwa M. M.

przeciwko (...) spółce jawnej w P.

o zwolnienie ruchomości od egzekucji

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Ciechanowie z 8 maja 2018 r.

sygn. akt I C 1111/17

1. oddala apelację;

2. zasądza od (...) spółki jawnej w P. na rzecz M. M. kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego za II instancję.

IV Ca 478/18

UZASADNIENIE

Powódka M. M. wystąpiła w dniu 27 lipca 2017 r. z pozwem przeciwko (...) spółka jawna w P., żądając zwolnienia od egzekucji samochodu osobowego marki S. (...) nr rej. (...), zajętego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie M. W. (1) w sprawie Km 1248/17 w dniu 26 maja 2017 r. Powódka wskazała, że ruchomość zajęta przez Komornika stanowi jej własność. Wniosła ponadto o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Wyrokiem z 8 maja 2018 r. Sąd Rejonowy w Ciechanowie zwolnił od egzekucji samochód marki S. (...) nr rej. (...) zajęty w dniu 26 maja 2017 r. w sprawie Km 1248/17 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie M. W. (1) z wniosku (...) spółka jawna w P. przeciwko dłużnikowi R. Ł. o świadczenie pieniężne (punkt I), zasądził od pozwanego (...) spółki jawnej w P. na rzecz powódki M. M. kwotę 4.417,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.617,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt II).

Powyższe rozstrzygnięcie zostało oparte na następującym stanie faktycznym i rozważaniach prawnych:

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie M. W. (1) prowadzi w sprawie Km 1248/17 postępowanie egzekucyjne z wniosku (...) spółka jawna w P. przeciwko R. Ł. o świadczenie pieniężne na podstawie tytułu wykonawczego, stanowiącego prawomocny nakaz zapłaty z dnia 10 stycznia 2016 r., wydany w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy w Płocku V Wydział Gospodarczy w sprawie V GNe 3626/16, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 11 maja 2017 r. Wniosek egzekucyjny został złożony do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie M. W. (1) w dniu 22 maja 2017 r. W toku czynności egzekucyjnych w sprawie Km 1248/17 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie M. W. (1) dokonał w dniu 26 maja 2017 r. zajęcia ruchomości w miejscu zamieszkania dłużnika R. Ł. w postaci samochodu osobowego marki S. (...) nr rej. (...).

Zajęty przez komornika sądowego samochód osobowy marki S. (...) nr rej. (...) stanowił własność E. i R. małż. Ł.. W dniu 5 maja 2017 r. R. Ł. i M. M. zawarli umowę sprzedaży przedmiotowego pojazdu za cenę 20.000,00 zł. M. M. zapłaciła cenę nabycia pojazdu gotówką. Samochód pozostał w posiadaniu R. Ł., który zobowiązał się przed wydaniem pojazdu dokonać naprawy klimatyzacji. Z tego powodu M. M. zgłosiła nabycie pojazdu z opóźnieniem, z opóźnieniem również dokonała jego rejestracji.

E. Ł. pozostaje w związku małżeńskim z R. Ł.. W dniu 30 października 2014 r. małżonkowie Ł. zawarli przed notariuszem R. N. umowę o ustanowieniu rozdzielności majątkowej.

E. Ł. i M. M. są koleżankami, pracują w tym samym zakładzie pracy, utrzymują kontakty koleżeńskie, również poza miejscem pracy. M. M. zna R. Ł. z racji znajomości z jego żoną; ich kontakty są sporadyczne. Nie interesowała się ich stosunkami majątkowymi, jak też stanem finansów. Wiedziała, że R. Ł. prowadzi działalność gospodarczą, ale nie interesowała się przedmiotem tej działalności. O ich zamiarze sprzedaży samochodu dowiedziała się podczas jednej z rozmów. Nie interesowała się przyczynami, dla których zamierzają sprzedać samochód. Ostatecznie podjęła decyzję o kupnie tego samochodu.

M. M. o zajęciu samochodu dowiedziała się w pierwszej połowie lipca 2017 r. przy odbiorze samochodu od R. Ł. po naprawie. Wówczas R. Ł. uprzedził ją, że samochód został zajęty przez komornika sądowego oraz, że wyznaczono termin jego licytacji.

W dniu 13 listopada 2017 r. R. Ł. wpłacił na poczet zadłużenia egzekwowanego w sprawie Km 1248/17 bezpośrednio wierzycielowi (...) spółka jawna w P. kwotę 5.000,00 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie całokształtu przeprowadzonego postępowania dowodowego.

Sąd I instancji powołując się na art. 841 § 1 k.p.c. stwierdził, że osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa. Sąd uznał, iż w pierwszej kolejności należy rozważyć, czy niniejsze powództwo zostało złożone w terminie, przewidzianym dla tego typu roszczeń. Art. 841 § 3 k.p.c., stanowi bowiem, że powództwo osoby trzeciej o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji może być wniesione w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, chyba że inny termin jest przewidziany w przepisach odrębnych. Termin ten należy liczyć od dnia, gdy osoba trzecia dowiedziała się o naruszeniu prawa, a jego cechą jest prekluzja, co oznacza, że po bezskutecznym upływie terminu roszczenie wygasa. Sąd Rejonowy dał wiarę zeznaniom powódki M. M., że o zajęciu samochodu dowiedziała się w pierwszej połowie lipca 2017 r., kiedy odbierała samochód od R. Ł. i sprawdziła, że został wyznaczony termin jego licytacji. Sąd Rejonowy ustalił, że powódka M. M. jest właścicielem samochodu osobowego marki S. (...) nr rej. (...) na podstawie umowy sprzedaży tego pojazdu zawartej z R. Ł. w dniu 5 maja 2017 r., a zatem przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 1248/17 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie M. W. (1) z wniosku (...) spółka jawna w P. przeciwko R. Ł. o świadczenie pieniężne. Pomimo zatem tego, że w dniu 26 maja 2017 r. samochód znajdował się w dyspozycji dłużnika R. Ł., nie stanowił już przedmiotu jego własności.

Pozwany (...) spółka jawna w P. w odpowiedzi na pozew, zgłosił w trybie art. 527 k.c. zarzut bezskuteczności względem niego umowy sprzedaży samochodu osobowego marki S. (...) nr rej. (...) z dnia 5 maja 2017 r., wskazując, że czynność sprzedaży pojazdu nastąpiła z pokrzywdzeniem wierzyciela, przy czym dłużnik R. Ł. działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, zaś powódka M. M. o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. W ocenie Sądu Rejonowego, w świetle ustalonego stanu faktycznego, zarzut ten nie zasługuje na uwzględnienie.

Przywołując treść art. 527 § 1 k.c. Sąd Rejonowy wskazał, iż gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Stosownie zaś do art. 531 § 1 k.c., uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli następuje w drodze powództwa lub zarzutu przeciwko osobie trzeciej, która wskutek tej czynności uzyskała korzyść majątkową. W ocenie Sądu Rejonowego, w świetle ustalonego stanu faktycznego, uznać należy, że powódka M. M. nie dysponowała wiedzą w zakresie prowadzonej przez R. Ł. działalności gospodarczej i stanu jego finansów, a tym samym nie wiedziała, czy jego zamiar sprzedaży samochodu pozostaje w związku z chęcią uniknięcia spłaty zadłużenia wynikającego z tej działalności gospodarczej. Powódka M. M. uzgodniła z R. Ł. kupno od niego samochodu, co nie oznacza, że miała świadomość, że sprzedaż przez niego samochodu może wynikać z jego problemów finansowych. Trudno oczekiwać, aby nabywca rzeczy ustalał powody jakimi kieruje się jej zbywca. Prowadzenia działalności gospodarczej, o czym przecież powódka M. M. co do zasady wiedziała, nie można utożsamiać z problemami finansowymi i istnieniem zadłużenia obciążającego przedsiębiorcę. Powódka M. M. utrzymywała z R. Ł. sporadyczne kontakty; nie można oczekiwać, że nawet zapytany wprost o długi, udzieliliby odpowiedzi polegającej na prawdzie.

Sąd I instancji stwierdził, iż niewątpliwie, wykazanie, że osoba trzecia wiedziała, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, ułatwia domniemanie prawne wynikające z art. 527 § 3 k.c., w przypadku gdy osobą trzecią uzyskującą korzyść majątkową na skutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika jest osoba będąca w bliskim z nim stosunku. Ustawodawca nie określił, jakiego rodzaju relacje przesadzają o pozostawianiu wskazanych podmiotów w bliskich stosunkach. Stosunek bliskości na ogół wynika z powiązań rodzinnych, ale może wynikać także z innych więzi, w szczególności uczuciowych, przyjacielskich, towarzyskich czy majątkowych. Domniemanie ustanowione w komentowanym przepisie może być zastosowane względem każdej osoby, o ile w konkretnym przypadku stopień wzajemnych powiązań zachodzących z tytułu więzów rodzinnych, przyjaźni, wdzięczności, wspólnych interesów itp. pozwala uznać, że są to stosunki bliskie. Zdaniem Sądu Rejonowego, w niniejszej sprawie nie została spełniona przedmiotowa przesłanka „bliskiego stosunku”. Zarówno powódka M. M., jak i oboje małżonkowie Ł., podkreślili, że znajomość koleżeńska łączyła powódkę i E. Ł., żonę dłużnika. Powódka, z racji tej znajomości, miała świadomość, że R. Ł. prowadzi działalność gospodarczą, co nie oznacza, że znała jego sytuację majątkową i cel sprzedaży samochodu.

Sąd I instancji zauważył również, że część środków finansowych uzyskanych ze sprzedaży samochodu w kwocie 5.000,00 zł, dłużnik R. Ł. w listopadzie 2017 r. przeznaczył na pokrycie części zadłużenia w stosunku do wierzyciela (...) spółka jawna w P.. Jak wynika z akt egzekucyjnych Km 1248/17, wierzyciel (...) spółka jawna w P. nie podjął innych sposobów egzekucji niż egzekucja z ruchomości.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy zwolnił od egzekucji samochód osobowy marki S. (...) nr rej. (...) zajęty w dniu 26 maja 2017 r. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie M. W. (2) w sprawie Km 1248/17 z wniosku wierzyciela (...) spółka jawna w P. przeciwko dłużnikowi R. Ł. o świadczenie pieniężne.

Jednocześnie w pkt II wyroku Sąd I instancji zasądził od pozwanego (...) spółka jawna w P. na rzecz powódki M. M. kwotę 4.417,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 3.617,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, z uwzględnieniem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 800,00 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu. Powódka określiła wartość przedmiotu sporu na kwotę 16.000,00 zł. Wysokość kosztów zastępstwa

procesowego Sąd Rejonowy ustalił stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (§ 2 pkt 5).

Od powyższego wyroku pozwany wniósł apelację, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, dokonanie jego oceny tak w stosunku do załączonych do sprawy dokumentów, a także innych dowodów zgromadzonych w sprawie jak również swobodnej i błędnej ocenie zeznań świadków i tym samym przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów poprzez przyjęcie, iż umowa sprzedaży przedmiotowego samochodu z dnia 5 maja 2017 r. została zawarta faktycznie w tym dniu,
2. naruszenie art. 841 § 3 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż złożenie pozwu przez powódkę nastąpiło w terminie jednego miesiąca od dowiedzenia się o zajęciu samochodu.

Mając powyższe na uwadze wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję zgodnie z normami, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, pozostawiając także temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania przed Sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Wniesiony środek zaskarżenia opiera się w przeważającej części na zarzucie naruszenia art. 233 k.p.c. Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, iż ocena wiarygodności i mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części dotyczącej ustalenia faktów, tj. rozstrzygnięcia spornych kwestii na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia się z dowodami. Powinna odpowiadać regułom logicznego myślenia wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego będące wyznacznikiem granic dopuszczalnych wniosków i stopnia prawdopodobieństwa ich przydatności w konkretnej sytuacji. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 k.p.c., choćby dowiedzione zostało, że z tego samego materiału dałoby się wysnuć również logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego wnioski odmienne. Tylko w przypadku wykazania, że brak jest powiązania, w świetle kryteriów wyżej wzmiankowanych, przyjętych wniosków z zebrany materiałem dowodowym, możliwe jest skuteczne podważenie oceny dowodów dokonanej przez sąd; nie jest tu wystarczająca sama polemika naprowadzająca wnioski odmienne, lecz wymagane jest wskazanie, w czym wyraża się brak logiki lub uchybienie regułom doświadczenia życiowego w przyjęciu wniosków kwestionowanych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r. IV CKN 1316/00).

W ocenie Sądu II instancji skarżący wnosząc przedmiotową apelację nie wykazał, iż Sąd Rejonowy ustalając stan faktyczny rozpoznawanej sprawy uchybił powyższym regułom. Z przedstawionych w sprawie dowodów wynika, że rzeczywiście umowa sprzedaży samochodu osobowego marki S. (...) nr rej. (...) została zawarta dnia 5 maja 2017 r., a pojazd pozostawał w posiadaniu sprzedającego celem naprawy klimatyzacji. Pozwany nie wykazał, iż powyższa czynność nastąpiła w innej dacie lub że miała charakter jedynie pozorny i jej na celem było jedynie wyłączyć dany przedmiot od egzekucji. Co więcej co innego wynika nie tylko z samej umowy (k. 5 akt sprawy) i zeznań świadków w postaci dłużnika, wobec którego toczy się egzekucja i jego żony ale również z treści zawartej między R. Ł. i E. Ł. ugody z 26 października 2017 r., w której przedmiot ten nie został zawarty (k. 22 akt sprawy o sygn. I Co 689/17 Sądu Rejonowego w Ciechanowie).

Mając powyższe na uwadze, w ocenie Sądu II instancji skarżący w swojej apelacji nie wykazał, by Sąd Rejonowy oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowody naruszył jakiegokolwiek zasadny logiki czy też nie kierował się doświadczeniem życiowym, w związku z czym podnoszony przez niego zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. Sąd Okręgowy uznał za niezasadny.

Sąd II instancji nie przychylił się również do zarzutu naruszenia art. 841 § 3 k.p.c., z ustalonych w sprawie okoliczności, których skarżący nie był w stanie zakwestionować wyniku, że powódka odebrała swój pojazd 10 lipca 2017 r. i wtedy dowiedziała się o czynnościach komorniczych, dlatego też w ocenie Sądu Okręgowego najwcześniej od tej daty można liczyć miesięczny okres przewidziany ww. przepisem na wniesienie powództwa o zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji. Pozew wpłynął do Sądu Rejonowego w Ciechanowie 27 lipca 2017 r., w związku z czym uznać należy, iż termin został przez powódkę dotrzymany. W ocenie Sądu II instancji pozwany nie wykazał, by o zajęciu strona powodowa dowiedziała się wcześniej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniesionej apelacji w związku z czym stosownie do treści art. 385 k.p.c. oddalił ją.

Rozstrzygając o kosztach postępowania apelacyjnego Sąd II instancji kierował się treścią art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Apelacja okazała się nieskuteczna w związku z czym pozwanego należało uznać za stronę przegrywającą ten etap procesu i dlatego też powódce przysługuje zwrot poniesionych kosztów w wysokości 1.800 zł, tytułem kosztów zastępstwa prawnego za II instancję, ustalone na podstawie § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.